

เทศน์อบรมพระสงฆ์และฆราวาส

ณ กุฏิหลวงตา สวนแสงธรรม กรุงเทพฯ

เมื่อค่ำวันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

จิตใจนี้ต้องอาศัยการชักฟอก

คณะพระอุปัฏฐากหลวงปู่สังวาลย์ เขมโก และหลวงพ่อสอนอง กตปุญโญ โดยอาจารย์สัมพันธ์ ธีรปัญญา วัดสังฆทาน จังหวัดนนทบุรี ขอน้อมถวายทองคำจำนวน ๒๓ บาทกว่าแต่หลวงตามหาบัว สาธุพร้อมกัน

ดีละ ให้สืบทอดต่อแขนงหลวงปู่สังวาลย์ไว้ ท่านเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ มีนิสัยกว้างขวางเบิกบานยิ้มแย้มแจ่มใส สละทำบุญให้ท่านไม่มีอึดมีอื่นคือหลวงปู่สังวาลย์ ให้สืบทอดมรดกที่มีคุณค่ามากของท่านไว้ให้ดีบรรดาพระลูกพระหลาน หลวงตามาเห็นพระลูกพระหลานก็พอใจ ดีใจ ยิ้มแย้มแจ่มใสต้อนรับกัน ให้พากันตั้งใจปฏิบัติ ความเย็นอยู่กับศีลธรรม ไม่มีอะไรเย็นหรืออบอุ่นยิ่งกว่าศีลกว่าธรรมภายในใจ กายวาจาของพระเรา

พระเราอยู่คนเดียวในป่าในเขาที่แจ้งที่ลับ อยู่ที่ไหน ๆ เย็นหมด เย็นด้วยศีลด้วยธรรมของตนที่ปฏิบัติได้ ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ จิตใจชุ่มเย็นผ่องใส อยู่ที่ไหนมีราคา ราคาเต็มอยู่กับพระเราผู้มีศีล สมาธิ ปัญญา วิชชาวิมุตติ เต็มกายวาจาใจนี้แหละ อย่างอื่นอย่างใดไม่มีที่จะเสมอเหมือนเรื่องคุณค่าราคา ไม่มีอะไรเสมอเหมือนศีลธรรมภายในใจของเรา ศีล สมาธิ ปัญญา วิชชาวิมุตติ นี้เป็นอัตสมบัติของพระ ให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ

เราอยู่คนเดียวก็เย็น อยู่กับศีลกับธรรมเย็นกว่าอยู่กับสิ่งทั้งหลายมากมายกาย กอง อยู่กับมนุษย์มากก็เกิดเรื่องเกิดราวยุ่งเหยิงวุ่นวาย อยู่กับสัตว์กับสิ่งกับอะไรก็อยู่กับศีลกับธรรมไม่ได้ ถ้าอยู่กับศีลกับธรรมอยู่คนเดียวในป่าก็เย็น อยู่ในบ้านก็เย็น ศีลธรรมพาให้เย็น อย่างอื่นอย่างใดไม่มีเย็นเสมอศีลเสมอธรรมภายในกายวาจาใจของเราที่รักษาไว้ได้ด้วยดี ให้พระลูกพระหลานตั้งใจประพฤติปฏิบัติ

ไม่มีอะไรจะเย็นยิ่งกว่าพระผู้ทรงศีลทรงธรรม อย่างอื่นอย่างใดได้มาเสียไป ได้มาหายไป เขาไม่พลัดพรากเราก็พลัดพราก ส่วนศีลส่วนธรรมนี้ไม่มีการพลัดพรากจากกันไปเลย อยู่ที่ไหนเย็นหมด พระผู้ทรงศีลทรงธรรมอยู่ในป่าในเขาต้นไม้ภูเขา อดบ้างอึดบ้าง ไม่สำคัญยิ่งกว่าจิตใจเอิบอึดด้วยอรรถด้วยธรรมด้วยศีล นี้เอิบอึดมากชุ่มเย็นมาก ขอให้พระลูกพระหลานตั้งใจประพฤติปฏิบัติ ให้ได้สมบัติอันล้ำค่าคือศีลคือธรรมเข้าครองหัวใจ

หัวใจนี้ไม่ต้องการอะไร ต้องการแต่ศีลแต่ธรรมซึ่งเป็นของมีคุณค่ามาก แล้ว
 เย็นไปหมด อยู่คนเดียวก็เย็น อยู่ในป่าในเขาก็ก็นั่นแหละผู้มีศีลมีธรรม เย็นกับศีลกับ
 ธรรมเย็นไม่มีเวลาจิตจาง อยู่ที่ไหนเย็นไปตามๆ กันหมด อยู่ในป่าก็เย็น อยู่ในเขาก็ก็นั่น
 เย็น รุกขมูลร่มไม้ก็เย็น อดบ้างอึดบ้างก็เย็น เย็นอยู่ที่หัวใจกับธรรมซึมซาบเข้าถึงกัน
 ไม่มีโอฆารสใดที่จะซึมซาบเข้าถึงใจให้มีความอบอุ่นเย็นใจ สบายใจยิ่งกว่าศีลกว่าธรรม
 เข้าสู่จิตใจ

ให้พากันรักษาศีลรักษาธรรมให้ดี นี่เป็นสมบัติของพระเราที่บวชมา ไม่ต้องการ
 อะไรแหละ สมบัติเงินทองข้าวของมีเต็มโลกสู้ศีลสู้ธรรมภายในใจของพระนี้ไม่ได้ ให้
 เราตั้งใจประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรมจะเป็นสิ่งที่ทำความอบอุ่นให้แก่เรา เย็นสบาย อยู่
 ไหนก็สบาย ยกตัวอย่างเช่นพระจิตตคุดต์ ท่านอยู่ในป่าในเขาคู่เดียวตั้ง ๖๐ ปี มีเทว
 บุตรเทวดาห้อมล้อมเต็มไปหมด ท่านจะไปที่ไหนไม่ยอมให้ไป พวกเทวดาห้อมล้อม
 หึงหวงท่านมาก ไม่ยอมให้ไป เพราะท่านแผ่เมตตาเย็นไปหมด

ท่านอยู่องค์เดียวของท่านพระจิตตคุดต์ มีเทวบุตรเทวดา อินทร์ พรหม มาเป็น
 บริษัทบริวารอยู่กับท่านตลอดเย็นใจๆ ท่านมีความสำรวมระวังดีมาก ท่านไม่เคยแหงน
 หน้าขึ้นบนหน้าถ้ำเลย หน้าถ้ำท่านก็ไม่ได้ดู บรรดาพระเจ้าพระสงฆ์ลูกศิษย์ลูกหาไป
 เยี่ยมท่าน ไปองค์นั้น โอ้ นี่พระพุทธรูปองค์นี้ พระพุทธรูปเจ้ากฤษณ์โธ โทนาคมโน กัสส
 โป โคตโม อริยมุตไตรย เขาเขียนภาพเอาไว้ พระทั้งหลายไปก็ชื่นใจ โอ้ นี่องค์นั้นๆ

ท่านก็พูดจะว่าใส่ปัญหาหรือไม่ใส่ก็ไม่ทราบละ ตามแต่ผู้ฟังจะนำไปพินิจ
 พิจารณาให้เป็นคติเครื่องเตือนใจตัวเอง เออ พวกท่านทั้งหลายตาดี ท่านว่าอย่างนั้น
 พระพุทธรูปอะไรอยู่ที่ไหนๆ เห็นหมด ผมอยู่ในถ้ำนี้ได้ ๖๐ ปีไม่เคยแหงนหน้าขึ้นดู
 เพดานถ้ำเลย ดูตั้งแต่จิตใจ สำรวมระวังตลอดเวลา จึงเรียกว่าพระจิตตคุดต์ผู้รักษาใจ
 ไม่ได้ดูอะไรเลยอยู่ที่นี่ พวกท่านทั้งหลายตาดีมาครู่เดียวเห็นหมด ผมอยู่ที่นี่ตั้ง ๖๐ ปีไม่ได้
 แหงนหน้าดูเพดานถ้ำเลย แม้แต่ดอกพิกุลร่วงหล่นลงมาหน้าถ้ำเวลาท่านออก
 บิณฑบาต โห นี่ดอกพิกุลกำลังร่วงหล่น ท่านก็ไม่แหงนหน้าดูเลย ท่านสำรวมจิต จิตต
 คุดต์ เรียกว่าเป็นผู้สำรวมระวังจิตได้ดีมาก

ทีนี้เวลาพระลูกพระหลานลูกศิษย์ลูกหาไปเยี่ยมท่าน องค์นั้นขึ้นขึ้นนั้น องค์นี้ขึ้นขึ้น
 พวกท่านทั้งหลายตาดี ผมอยู่ที่นี่ตั้ง ๖๐ ปี ไม่ได้เคยแหงนหน้าขึ้นดูถ้ำ ไม่ทราบว่ามีอะไร
 ต่ออะไรในถ้ำนี้ นั่นละความสำรวมระวัง เทวดารักมากทีเดียว ไปที่ไหนเทวดาห้อม
 ล้อม ไม่ยอมให้ท่านไปไหน พวกเทวบุตรเทวดาห้อมล้อมทั้งวัน เมตตาธรรมเย็นฉ่ำไป
 หมด นี่พระจิตตคุดต์

ที่นี้ลูกศิษย์ลูกหาขึ้นไปเยี่ยม บางองค์เป็นถึงชั้นอรหันต์ก็มี ไปเยี่ยมท่านบนถ้ำ เวลานั้นทราบที่ท่านป่วยหนักอยู่ บรรดาลูกศิษย์ลูกหาของท่านได้ทราบข่าวก็ไปเยี่ยม ท่าน บางองค์เป็นพระอรหันต์ บางองค์เป็นปุถุชนคนธรรมดา อริยะเป็นชั้น ๆ ขึ้นไปก็มี ครั้นขึ้นไปหาก็ไปถามท่าน อาการของหลวงพ่เป็นอย่างไร อาการก็เป็นอย่างที่เห็นๆ อยู่ที่นี่แหละ ท่านว่าอย่างนั้น เพียบมาก

คนทั้งหลายทั่วประเทศเขตแดนเขาร่ำลือว่า หลวงพ่อสำเร็จเป็นพระอรหันต์ แล้ว แต่เวลานี้หลวงพ่เป็นอย่างไร สำเร็จตามที่เขาร่ำลือหรือไม่ พระลูกศิษย์ท่านแต่เป็นพระอรหันต์ตามอาจารย์ เป็นอย่างไรท่านสำเร็จอรหันต์ดังที่เขาร่ำลือหรือเปล่า โอ้ ยิ่งนะท่านว่า เพราะอะไรท่านติดอะไร ลองเล่าอารมณ์ให้ผมฟัง ท่านติดข้องอะไร เพราะท่านที่มาถามแม้จะเป็นลูกศิษย์แต่คุณธรรมสูงกว่า ท่านเป็นพระอรหันต์มาถามถามก็บอกว่ายังติดข้องตรงนั้นๆ พอว่าอย่างนั้นท่านก็ชี้แจงอรรถธรรม เข้าไปแก้ไข เปิดทางให้ ท่านออกอุทานในเวลานั้นเลยว่า เออ เอาละที่นี้ท่านมาเปิดทางให้ผม เปิดประตูให้ผมแล้ว ยังเหลือตั้งแต่จะเข้าประตูเท่านั้นแหละ เปิดประตูให้แล้ว ได้ทางแล้ว เปิดประตูแล้ว ยังเหลือแต่จะเข้า

พอลูกศิษย์ท่านก้าวออกไปยังไม่พ้นหน้าถ้ำเลย เออ ลึนแล้วๆ เอา กลับมาได้ๆ ลูกศิษย์เป็นพระอรหันต์ อาจารย์ยังไม่ลึน แล้วลูกศิษย์ก็มาถามตามความเป็นธรรมของกันและกัน เคารพนับถือกัน เป็นห่วงเป็นใยอาจารย์ของตน ว่าคนทั้งโลกทั่วประเทศเขาร่ำลือว่าท่านสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ที่นี้ลูกศิษย์เป็นพระอรหันต์ ขึ้นไปก็ไปถามอาจารย์ ของตัวเองว่าเวลานี้คนทั้งโลกเขาร่ำลือว่าท่านอาจารย์เป็นพระอรหันต์แล้ว แต่สำหรับจิตใจของท่านเป็นอย่างไรเวลานี้ ยังนะท่านว่า ท่านยังติดข้องอะไร ก็นี้เป็นอรหันต์แล้ว ลูกศิษย์ ท่านติดข้องอะไรลองเล่าขึ้นมาซิ

พอเล่าขึ้นมาที่ท่านก็แก้ปัญหাপุบเลย ท่านก็ร้องโก้ง ท่านพอใจท่าน เปิดแล้ว ที่นี้ทางเปิดแล้วจะเข้าละ เอา ไปได้ ว่าอย่างนั้นนะ ให้ลูกศิษย์ที่สอนท่าน เอา ไปได้ ที่นี้ เปิดทางแล้วจะเข้าเท่านั้น พอลูกศิษย์เดินออกไปยังไม่พ้นหน้าถ้ำ เอา ขึ้นมาได้ๆ เสร็จแล้ว นั้นเห็นไหมละ ลูกศิษย์เป็นพระอรหันต์สะกิดปั๊บเดียวเข้าพุงเลย นี่หมายถึงพระจิตตคุดต์ ท่านสำรวจมรรวัจจิตท่านดีมาก ลูกศิษย์ที่เป็นพระอรหันต์มาเตือนคำเดียว เท่านั้นละท่านได้สติทันที บอกว่าเอาเปิดประตูแล้วที่นี้ยังเหลือแต่จะเข้า หายสงสัยทุกอย่าง มีตั้งแต่จะเข้าประตูที่เปิดอ้าไว้แล้วด้วยการแก้ปัญหานั้น พอพระท่านเดินไป ยังไม่พ้นหน้าถ้ำ เอา ขึ้นมาได้แล้ว เสร็จแล้ว

นั่นละมีครูมีอาจารย์ที่ดีแนะนำสั่งสอนถูกต้องแม่นยำ เปิดทางให้ทันที แม้อาจารย์ซึ่งใหญ่กว่าในอาวุโสภันเต แต่ก็ยังเป็นน้อยกว่าในคุณธรรม ลูกศิษย์เป็นพระ

อรหันต์มาเตือนอาจารย์เท่านั้นอาจารย์ได้สติปั้บทันทีเลย บอกว่า เออ เปิดแล้ว ทางเปิดแล้ว ประตูเปิดแล้วจะเข้าเดี๋ยวนี้แหละ เอาไปได้ พอไปทางนั้นปั้บทางนี้เปิดแล้วเข้าแล้ว นี่ชื่อพระจิตตคฤตต์ ท่านอยู่กับพวกเทวบุตรเทวดา ส่วนมากท่านอยู่องค์เดียวของท่าน ท่านภาวนา นั้นละความเย็น อยู่ในป่าในเขาตั้ง ๖๐ ปี ท่านเย็นอยู่กับอรรถกับธรรมของท่าน ท่านเย็นกับพวกเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหมทั้งหลาย

พวกพระลูกพระหลานเราก็ขอให้เย็นด้วยศีลด้วยธรรม อย่าให้เย็นกับสิ่งนั้นสิ่งนี้เข้ามาแผ้วพานอยู่ตลอด ยุ้งกวนตลอดเวลา อันนั้นคือพินคือไฟเผาไหม้จิตใจหาความร่วมมือเย็นไม่ได้ ความร่วมมือเย็นไม่มีอะไรเกินธรรม ธรรมเป็นของร่วมมือมากทีเดียว เมื่อเข้าสัมผัสสัมพันธ์กับจิตดวงใดแล้วจะสง่าราศีอยู่ภายในตัวเอง แม้อยู่ในร่มไม้ก็สง่างามอยู่ในร่มไม้ ออกไปไหนๆ ก็ทรงธรรมสง่างามไปทั่วดินแดนนั้นละ ให้พากันตั้งอกตั้งใจบำเพ็ญธรรม

เรามีศีลธรรมแล้วเป็นสมบัติอันล้ำค่าของเรา นอกนั้นปล่อยให้ฆราวาสญาติโยมเขาไปเสีย สมบัติเงินทองข้าวของยศถาบรรดาศักดิ์เหล่านี้เป็นเรื่องของโลกเขา เรื่องของธรรมก็ตั้งแต่ได้รับความสงบเย็นใจ ก้าวขึ้นสู่โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตมรรค อรหัตผล นี่คือสมบัติของเราโดยแท้ พระเราทั้งหลายเป็นผู้จะสามารถอาจเอื้อมอรรถธรรมทั้งหลายเหล่านี้เข้ามาเป็นสมบัติอันล้ำค่าของตนได้

สำหรับฆราวาสเราไม่ได้ประมาท เขามีหน้าที่การงานดกหนา มาก วันหนึ่งๆ หมุนตัวเหมือนกับกงจักร ส่วนเราให้หมุนให้หมุนไปทางธรรม หมุนไปทางเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาแก้กิเลสตัณหาที่มันพัวพันจิตใจของเราให้สง่างามขึ้นมาๆ ที่จิตอัธยาเบาปัญญามืดตึ๋มอยู่ก็เพราะกิเลสตัวมันบดบดนั้นละมันปิดจิตใจ พอธรรมชำระล้างออกๆ หลายครั้งหลายหนจิตใจก็มีความสง่างามขึ้นมาๆ ต่อไปก็จำขึ้นที่จิตใจ เพราะกิเลสขาดสะบั้นลงไปหมดแล้ว

จึงขอให้ลูกหลานนำธรรมะนี้ไปปฏิบัติ อย่าไปสนใจกับโลกสงสาร มีแต่เกิดกับตายกองกันอยู่อย่างนี้ตลอดมา เราก็ตายเขาก็ตาย ต่างคนต่างตายกองกัน หาความวิเศษวิโสไม่ได้ ให้ธรรมกับใจเข้าเป็นอันเดียวกันแล้วนี้มันจะจำขึ้นภายในจิตใจ พระพุทธเจ้าสอนด้วยความถูกต้องแม่นยำเรียกว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้วๆ ทุกอย่าง ให้นำความชอบธรรมนั้นมาปฏิบัติต่อตน จิตใจของเราจะชอบไปโดยลำดับจากนั้นก็สง่างามขึ้นมา

จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้นำธรรมะนี้ไปประดับใจ สิ่งภายนอกอะไรๆ ประดับไม่สวยไม่งาม เทวดาสู้ไม่ได้ก็ตาม แต่เหลวแหลก สู้ธรรมไม่ได้ ธรรมนี้สูงส่งมากที่สุดทีเดียว มี

ตั้งแต่ผ้าอังสะ สบงจีวรอยู่ในป่าในเขาก็กอง่างามอยู่ภายในใจ เรียกว่าผ้าขี้ริ้วห่อทอง เอาให้ได้นะ เอละเพียงเท่านั้นละเทศน์สอนพระเรา พอ

สมัยปัจจุบันนี้คือพ่อแม่ครูจารย์มั่นเด่นมากเรื่องเทวบุตรเทวดา ท่านบอกท่านไม่ว่าง อยู่เชียงใหม่สอนแต่พวกเทพทั้งนั้นท่านว่า กลางคืนเงียบๆ ไม่เกี่ยวข้องกับผู้คน กลางคืนเทศน์สอนเทวดา พอ ๔ ทุ่มมาแล้วเทวดา รุกขเทวดา อากาศเทวดา จนกระทั่งเทวดา ๖ ชั้น มาถึงท้าวมหาพรหมมาฟังเทศน์ท่าน ท่านบอกท่านไม่ว่าง ที่ท่านว่าไว้ราวเที่ยงคืนท่านแก้ปัญหาเทวดา อบรมสั่งสอนเทวดา ท่านบอกไว้ในพุทธกิจห้า แต่เวลาท่านไปอยู่เงียบๆ อย่างนั้นเพียงประมาณ ๔ ทุ่มมาแล้ว เพราะเงียบ อยู่ในป่าในเขาเทศน์สอนเทวดาอินทร์พรหม สวรรค์ชั้นนั้นๆ ลงมาเต็มหมดเลย นั่นฟังซิท่านเทศน์

ท่านบอกว่าท่านทำประโยชน์ให้พวกเทพมากมายจริงๆ มากกว่าทำประโยชน์ให้ประชาชนเสียอีก กลางคืนนี้ไม่ค่อยจะว่างคืนหนึ่งๆ ประมาณสัก ๔ ทุ่มพวกเทวดาทั้งหลายมาเต็มหมดเลย ท่านเทศน์สอนเขา นั่นละท่านเชี่ยวชาญไปทางนั้น ในครั้งพุทธกาลมีอยู่หลายองค์เกี่ยวกับเรื่องพวกเทพพวกอะไร ไม่มากนักนะ มาครั้งนี้ก็คือหลวงปู่มั่นเรากับท่านอาจารย์ฝั้น หลวงปู่มั่นเป็นอันดับหนึ่ง ท่านอาจารย์ฝั้นรองลงมา

พอพูดอย่างนี้เรื่องก็ไปสัมผัส คือตามธรรมดามีครูบาอาจารย์ลูกศิษย์ผู้ใหญ่ของท่านไปเยี่ยมหลวงปู่มั่นนี้เราจะไม่ยอมหนีไปไหนนะ เราจะแอบอยู่นั่นตลอดคอยฟังครูบาอาจารย์องค์นี้ซึ่งเป็นลูกศิษย์ผู้ใหญ่ของท่าน ลูกศิษย์ผู้ใหญ่ของท่านไปแต่ละครั้งท่านไม่ได้ไปพร้อมกัน องค์ไหนว่างเมื่อไรท่านก็ไป เวลาท่านไปเราจะคอยจับดูกิจกรรมยาทเรื่องภายนอกภายในท่านติดต่อสนทนากัน องค์นี้มาท่านจะแสดงอย่างไร องค์นั้นมาท่านแสดงอย่างไร เราจะไม่หนีไปไหนเลยละคอยฟัง

ดูก็ริยาไม่เหมือนกันนะ ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่ไปหาท่านกิริยาอาการที่ต้อนรับลูกศิษย์แต่ละรายๆ เป็นลูกศิษย์ผู้ใหญ่ของท่านนั้นจะไม่เหมือนกันเลย วันหนึ่งขึ้นไปท่านอาจารย์ฝั้นท่านก็เก่งทางพวกเทวบุตรเทวดาเหมือนกัน พอขึ้นไปเราไปอยู่ก่อนแล้ว พอขึ้นไปท่านกราบ พอกราบแล้วท่านยิ้มๆ ท่านอาจารย์ฝั้นท่านว่า เอ้อ วันนี้น้ำมันหอมอะไรน้ำ ท่านว่าอย่างนั้น ท่านพูดเป็นปัญหา มันหอมอะไรนา แต่ไม่ใช่รูปเทียนทางนั้นตอบแล้วนะ เออ ใช่แล้ว ท่านว่าใช่แล้ว หลวงปู่มั่นตอบท่านอาจารย์ฝั้น

พอทางนี้ว่า เอ้อ วันนี้น้ำมันหอมอะไรหอมแปลกๆ แต่ไม่ใช่หอมรูปเทียน ท่านว่าอย่างนั้น ทางนั้นตอบว่า เออ ใช่แล้ว แต่ยังไม่มีโอกาสที่จะกราบเรียนถามท่าน จนกระทั่งเรื่องผ่านไปเรียบร้อยแล้วเวลาท่านอาจารย์ฝั้นกลับ เราก็ไปกราบเรียนถามท่าน เมื่อคืนวันที่ท่านอาจารย์ฝั้นขึ้นไปคืนแรกนั้น ไปกราบท่านอาจารย์จบลงแล้วพูดยิ้มๆ ว่า เออ วันนี้น้ำมันหอมอะไรน้ำ แต่ไม่ใช่รูป แล้วพ่อแม่ครูจารย์ตอบรับว่า เออ ใช่แล้ว

นั้นหมายความว่าอย่างไร เราว่า ต้องไปโอกาสเหมาะๆ นะ กับพระกับเณรทั้งหลาย ไม่ได้นะ ต้องไปเป็นโอกาสพอเหมาะพอดี

พอไปกราบเรียนถาม เออ ใช่แล้ว ก็เมื่อคืนนี้พวกเทพทั้งหลายรุกขเทพ อากาศเทพเต็มไปหมดเลย มารอฟังคำสั่งนทธรรมในคืนวันนั้น ที่ท่านฝันพูดว่าหอมอะไรน้ำ คือหอมพวกเทพนี้แหละ ท่านอธิบายให้ฟัง ท่านตอบนิดเดียว เออ ใช่แล้ว เท่านั้นแหละไม่มาก เราไปกราบเรียนถามที่หลังท่านถึงได้อธิบายให้ฟัง เมื่อมันรู้อย่างเดียวกัน ก็ไม่ได้พูดหลายคำ เออ ใช่แล้ว เท่านั้นเข้าใจแล้ว เป็นอย่างนั้น

กระแสน้ำของท่านอาจารย์ฝั้นนี้แรง ท่านอาจารย์ลี หนึ่ง กระแสน้ำแรงมากอยู่ ท่านอาจารย์ฝั้น ท่านอาจารย์ลี คือเราจะเห็นเวลาท่านทำน้ำมนต์ เพราะมันเข้าใจกัน คือน้ำมนต์ที่ทำบางองค์ท่านทำสุกๆ งามๆ กระแสน้ำของท่านนุ่มนวลแล้วค่อยๆ เข้าไปๆ บางองค์ท่านใส่ปิ๋วๆ เลยๆ คือกระแสน้ำของท่านรุนแรง พอใส่ปิ๋วๆ นี้พุ่งพร้อมกันเลยๆ อย่างท่านพ่อลีนี้เขาไปขอน้ำพุทธมนต์ท่าน ท่านส่งเข้าไป ท่านใส่ปิ๋วๆ เดี่ยวๆ คือกระแสน้ำของท่านรุนแรง พุ่งทีเดียวถึงหมดเลย พุ่งทีเดียวถึงหมด แต่ครูบาอาจารย์บางองค์ท่านนิมนต์ ทำช้าๆ ชิมไป ช้าๆ อันนั้นครบหมดเหมือนกัน แต่รุนแรงต่างกัน

นั่นละกระแสน้ำของจิต ผู้มีกระแสน้ำจิตรุนแรงก็มี ผู้นุ่มนวลก็มี อย่างท่านอาจารย์ลีนี้กระแสน้ำแรงมาก ท่านอาจารย์ฝั้นก็แรง สององค์นี้แรงมาก กระแสน้ำเวลาพุ่งออก คือกระแสน้ำมันตามนิสสัยวาสนา บางองค์ออกนุ่มนวล บางองค์ก็พุ่งอย่างแรงไปเลย เพราะฉะนั้นกิริยาที่ท่านน้ำมนต์ให้ใครต่อใครจึงไม่เหมือนกัน แต่คนภายนอกไม่รู้ณะ นี้พูดจริงๆ ไม่ใช่คุย รู้ พอท่านแสดงเรารู้แล้ว อ้อ อ้อแล้ว รู้แล้ว กระแสน้ำต่างกัน

อย่างท่านอาจารย์ฝั้นกระแสน้ำแรง นกฮูกมันร้องอยู่ข้างบนท่านนั่งภาวนา อันนี้ท่านเล่าเอง กระแสน้ำของท่านแรงจริงๆ ท่านภาวนา นกฮูกมันร้องข้างบน มันเป็นอย่างไรนกตัวนี้นะ ท่านว่าอย่างนั้น เลยกำหนดจิตขึ้นไป ขึ้นไปพอเห็นตัวมันแล้วก็เพ่งเข้าถึงตัวปีบตกตุ่มลงมา นี่ ตกลงมาต่อหน้าท่านเลย ท่านมาจับ อ้าว เราเพ่งธรรมดาทำไมมันจะตาย มันดินตุ๊กๆ ท่านเลยจับ ท่านรู้สึกสะดุ้งใจ ก็เราไม่ได้ทำให้มันตาย ไม่มีเจตนา เราเพ่งดูมันเฉยๆ ว่าทำไมเป็นอย่างนี้ เลยจับมัน มันดินปุบปุบๆ บินขึ้นไปเลย กระแสน้ำท่านแรง ท่านเพ่งอย่างแรง

พูดถึงเรื่องฝีกองกอยกองแก่นั้นนะท่านอาจารย์ฝั้นพูดเองนะ มาที่เขาใหญ่นี้แหละ ท่านมาเที่ยวภาวนาทางเขาใหญ่ เขาบอกว่าแถวนี้ฝีกองกอยชุม แล้วชุมมันทำอย่างไร มันทำให้คนตายได้ แต่เขาพูดตามภาษาของเขา ไม่ใช่ภาษาจิตไม่ใช่ภาษาธรรม

ตั้งของท่านเป็น ท่านก็จับเอาไว้ มันร้องเสียงกอกกอยๆ พอเงียบๆ ประมาณ ๓ ทุ่มมาจริง ๆ ท่านว่า เออ เขาว่าผีกอกกอยมาแล้ววันนี้ กูจะดูผีกอกกอย ท่านว่าอย่างนั้น ท่านก็นั่งภาวนา แล้วมีเณรคนหนึ่งนั่งภาวนาอยู่ทางผีกอกกอยมา แล้วตาปะขาวคนหนึ่งภาวนาอยู่ทางนั้นวิตถกวิจารณ์กับผีกอกกอยกลัวจะมาทำเณร

พอท่านภาวนาไปเสียงกอกกอยๆ มาจริง ๆ อ้าว นี่ละมั้งที่ว่าผีกอกกอย มาแล้ว ท่านเลยตั้งหน้าจะดูผีกอกกอย ท่านพูดเอง พอมาถึงระยะนั้นจิตของท่านส่งไป มามันก็เห็นหมด จิตของท่านสว่าง คิดดูตั้งแต่มะละกอสุก เวลาจิตของท่านสว่างไสวออกไป เห็นกระทั่งวัตถุมะละกอ ท่านก็เห็นชัดเจนแล้วตอนเช้าท่านยังไปดูอีกนะ ท่านเล่าให้ฟัง วิตถตุนาเวงเขาปลุกมะละกอไว้ข้างๆ วัต ติดๆ กับวัต พอจิตมันสว่างมันเห็นไปหมด จนกระทั่งวัตดูอย่างมะละกอก็เห็น มองไปเห็นมะละกอสุกเหลืองอร่าม เอ้ ทำไมภาวนาเห็นเป็นนามธรรมมันกลับกลายเป็นไปเห็นจนกระทั่งวัตดูคือมะละกอสุก มันจะจริง ๆ เหรอ ดูมันก็เห็นอยู่อย่างนั้น ท่านว่า หากว่าเฉยๆ ว่ามันจริง ๆ เหรอ ความจริงท่านเชื่อแล้ว พอตอนเช้าออกจากที่ภาวนาท่านก็เดินไป โอ้ย สุกอร่าม ตาเห็นทางด้านวัตดูก็เห็น ท่านอาจารย์ฝันท่านเห็นทางด้านวัตดู

นี่ละเรื่องจิตตภาวนาจึงเป็นของสำคัญมาก ทางด้านวัตดูก็เห็นตามแต่นิสัยวาสนา ทางด้านนามธรรมส่วนมากเห็นกันทั้งนั้น พวกเปรตพวกผีส่วนมากมองดูเห็นแต่วัตดูอย่างผลไม้อย่างนี้ท่านไม่ค่อยได้พูด แต่ท่านอาจารย์ฝันนี้พูด ท่านเห็นมันเหลืองอร่ามอยู่บนต้น เอ้ ทำไม มันเห็นนึกว่าจะเห็นเรื่องนามธรรม ทำไมกลับกลายเป็นเห็นวัตดู เช่นมะละกอสุกมันก็เห็น มันจริง ๆ เหรอ มันก็เห็นอยู่อย่างนั้นท่านว่า คำว่า มันจริง ๆ หรือพูดเฉยๆ ความเชื่อนี้เชื่อแน่แล้วมันเห็นอยู่ชัดๆ เดียวนี้ ตาใจเห็นอยู่นั้น ตอนเช้าท่านก็ไปซ้่าเพื่อเป็นพยานของตาใจ ไปเหลืองอร่ามอยู่จริง ๆ โห้ ตาใจนี้ก็สำคัญ แล้วก็เอาตาเนื้อมาดูอีกท่านว่า นี่ละตาท่านอาจารย์ฝันสว่างไสว

การภาวนาจึงเป็นของสำคัญ คือจิตใจของเราที่ถูกปิดไว้ด้วยกิเลสประเภทต่างๆ มันเหมือนแก้วครอบดำๆ มาปิด เช่นดวงไฟฟ้าแรงเทียนจะสูงขนาดไหนก็ตามเมื่อมีอะไรครอบนี้มันก็สว่างอยู่ใน ทะลุออกไปไม่ได้ พออันนี้ออกแล้วก็จ้อออกไป ที่นี้เวลาแก้กิเลสก็เหมือนกัน เวลามันมีดมันมีดจริง ๆ ทางจิตตภาวนาเหมือนกับน้ำที่สะอาดซึกฟอกลงไป กำหนดลงไป ค่อยชะล้างลงไป จิตใจค่อยสงบ นั่นละสงบจะเริ่มส่องใสแล้ว พอสงบเข้าๆ ต่อไปก็ค่อยแสดงความสว่างขึ้นมาๆ รอบดวงใจ แล้วก็จ้อออก กว้างออก ๆ ๆ เรียกว่ากิเลสนี้จางไป ดวงใจสว่างขึ้นมา

ที่นี้เวลามันหมดเสียจริงๆ มันจ้ำหมดเลยจิตดวงนี้แหละ พอกิเลสที่ปิดบังไว้จางไปๆ จนกระทั่งกิเลสหมดโดยสิ้นเชิงเช่นพระอรหันต์ จิตท่านจ้ำเต็มเหนี่ยวเลย เพราะ

ไม่มีอะไรมาพัวพัน สิ่งที่มีัวหมองคือกิเลสเปิดออกหมดมันก็จำเลย นั่นละจิต ท่านจึงสอนให้อบรมจิตใจ มนุษย์เราที่มีค่ามีราคามาเสกสรรกันเฉย ๆ ว่ามนุษย์นี้มีศักดิ์สูงกว่าบรรดาสัตว์ ความจริงต่ำกว่าสัตว์ก็มีเยอะทีเดียว สูงก็สูงแต่ชื่อที่เสกสรรปั้นยอ ว่ามนุษย์เรานี้มีศักดิ์ศรีสูงกว่าสัตว์ สัตว์ทั้งหลายกลัว พุดต้น ๆ เตา ๆ ไปอย่างนั้นละ แต่เวลาใจมันมีตมันมีอยู่ภายใน มันไม่ได้สว่าง

พอเราชำระสะสางไม่พันไปจากจิตตภาวนานะ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ที่ว่าโลกวิทู รู้แจ้งแทงทะลุโลกทั้งสามทั้งโลกนอกโลกในตลอดทั่วถึง คือแจ้งภายในใจ กิเลสขาดสะบั้นไปหมดจิตจำไปเลย กิเลสนั้นละปิดบังเอาไว้ บรรดาสาวกทั้งหลายตามนิสัยวาสนาของท่านแต่ละองค์ ๆ ก็มีอย่างเดียวกัน จิตใจนี้จึงต้องได้อาศัยการชักฟอก พุทธศาสนาจึงสอนลงที่จิตใจ การประพฤติคุณงามความดีก็เป็นกึ่งก้านของธรรมแท้ ได้แก่ทำความบริสุทธิ์ที่หัวใจ เช่นพระพุทธเจ้าเป็นใจที่บริสุทธิ์สุดส่วนแล้วนี้ มองไปไหนจำไปหมดเลย นี่ละต่างกัน

ท่านจึงสอนให้ภาวนา คือจิตใจมันมีัวหมอง ความรู้มันจะรู้ไปถึงโลกไหนความมัวหมองมันก็ติดไปด้วยโลกนั้น ๆ มันไม่สว่างไสว พอจิตได้รับการชักฟอกค่อยสว่างไสวออกมา ๆ ทีนี้ก็จำออก ๆ กว้างขวางออก กิเลสละที่มันหุ้มห่อจิตใจ พอใจภาวนาลงไป ๆ ก็เป็นการชักฟอกความมัวหมองของใจ ได้แก่กิเลสนั้นละออกจากใจ แล้วค่อยสว่างขึ้นเรื่อย ๆ ๆ นั่นละจิตตภาวนาเหมือนน้ำที่สะอาดชักฟอกจิตใจ ใจที่วอกแวกคลอนแคลนสติจับเข้าไป ไม่ให้มันเคลื่อนไหวไปมาคิดเรื่องอื่นเรื่องใด ให้คิดแต่เรื่องธรรมที่เรากำลังทำงานอยู่กับธรรมบทใด เช่นพุทโธก็ได้ ธัมโมก็ได้ สังโฆก็ได้ ตามแต่จริตนิสัยชอบแล้วให้นำมาเป็นคำบริกรรม มีสติติดแนบอยู่นั้น ไม่ยอมให้มันคิดไปไหน กิเลสจะมีหนาแน่นขนาดไหนเกิดไม่ได้ สติเป็นสำคัญมากทีเดียว มีอำนาจเหนือกิเลสทั้งหลายได้

ทีนี้เวลาบังคับสติให้อยู่กับจิต จิตจะปรุงเรื่องกิเลสตัณหาปรุงไม่ได้ เพราะสติบังคับเอาไว้ บังคับไว้ ต่อไปก็ค่อยสร้างความสงบเย็นขึ้นมา แน่นหนามั่นคงขึ้นมา สติยิ่งดีขึ้น ๆ ค่อยสว่างออกไป ๆ นั่นละภาวนา พระพุทธเจ้าตรัสรู้ด้วยการภาวนานะ พระสงฆ์สาวกทั้งหลายท่านตรัสรู้ธรรมด้วยการภาวนา คือชำระจิตใจให้ผ่องใส จนกระทั่งถึงขั้นผ่องใสบริสุทธิ์เต็มที่แล้วเรียกว่าจิตที่เลิศเลอ เป็นจิตธรรมธาตุ ธรรมธาตุคือจิตดวงนั้นแหละ หมดสมมุติโดยประการทั้งปวง เหลือแต่จิตที่บริสุทธิ์ล้วน ๆ ท่านเรียกว่าธรรมธาตุก็ได้ เรียกว่าวิมุตติก็ได้ หรืออรหัตต์ก็ได้ ก็คือธรรมธาตุอันเดียวกัน

แน่นอนแม่นยำยิ่งกว่าศาสดาองค์เอก สอนโลกไม่เคยมีผิดมีพลาด ไม่เคยโกหกโลก แม้แต่คำเดียวไม่เคยมี ก็คือศาสดาองค์เอกแต่ละพระองค์ที่เป็นพระพุทธเจ้ามาสั่งสอน โลกสั่งสอนแบบเดียวกันหมด ท่านจึงให้ชื่อว่าสาวกชาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว ถ้างง พระพุทธเจ้ารับสั่งอะไรแล้วไม่ผิดเลย ใครจะข้ามไปเชื่อไม่เชื่อก็ตามเป็นความผิดของผู้ ไม่เชื่อ ผันไปเท่าไรก็ผันตัวเองทำลายตัวเอง เพราะพระพุทธเจ้าสอนออกมาแต่ความ ถูกต้องแม่นยำ ความจอมปลอมไม่มี มีแต่ความถูกต้องแม่นยำ เราที่ผันความจริงความ ถูกต้องแม่นยำเราก็ผิดไปเรื่อย ๆ สุดท้ายผิดจนจม

นี่ละให้พากันระมัดระวัง เราเป็นคนตาบอด พระพุทธเจ้าเป็นคนหูแจ่มตาสว่าง ให้เชื่อท่านนะ มันจะลำบากขนาดไหนการสร้างคุณงามความดี ไม่ได้เป็นเรื่องติดคุกติด ตระราชตกรอกเวจีที่ไหน สร้างความดีมันก็ลำบากเหมือนกันกับเราเสาะแสวงหาอยู่หา กินนั้นแหละ ตกแดดตากฝนก็ยอมรับ การซื้อการขายทำมาหาเลี้ยงชีพติดดิน เหมือนกันหมดคนเรา แต่เราก็ดูทำได้ ทำได้ นี่เราติดดินเพื่อบุญเพื่อกุศลตามโอกาสที่ เป็นจังหวะเหมาะสมของเราก็ต้องทำ ต้องผันกัน เราจะว่าแต่ความยุ่งยาก ๆ ตายแล้วก็ ไม่เห็นได้เรื่องได้ราวอะไร ถ้าวางความยุ่งยากเป็นของดิบของดีกินแดนนรกได้ ตายแล้ว ตกนรกไปหลุมไหนไม่ทราบ ถ้าวางยุ่งยาก ๆ ตายแล้วทำไมมันว่าง ถ้ามันไม่ว่างเสียจริง ๆ แล้วไม่ควรตายมนุษย์เรา แต่นี่มันก็ตายให้เห็นอยู่

ท่านจึงว่าอย่าไปเชื่อกิเลสหลอกทั้งนั้น เรื่องเชื่อธรรมแล้วไม่มีคำว่าหลอก มีแต่ ความจริงเต็มสัดเต็มส่วน ให้พากันตั้งใจประพฤติปฏิบัติ จิตนี้ไม่มีตาย ไม่ว่าจิตดวงใด ไม่ตาย เป็นแต่เพียงเศร้าหมองผ่องใสไปตามการชำระซักฟอก หรือการทำลายตัวเอง ด้วยความซำซำลามกเท่านั้นเอง ถ้าเราพยายามซักฟอกจิตใจของเราให้ดีไปเป็นลำดับก็ สง่างามไป สง่างาม พอพูดสง่างามนี้เราก็เคยได้พูดให้พี่น้องทั้งหลายฟังแล้วมั่ง นี่เอา ความจริงมาพูด

เวลามันลุ่มลुकคुकคูลานมันจะเป็นจะตายจริง ๆ กับกิเลสฟาดหัวมัน น้ำตาร่วง อยู่บนภูเขาก็กะเคยมาพูดให้ฟัง สู้มันไม่ได้นะ ตั้งสติพับลัมผล็อย ๆ ตั้งเพื่อลัมโดย ถ้ายาว ไม่มีคำว่าอยู่ ตั้งอยู่ไม่มี ตั้งพับลัมเลย ๆ นี่คือการกระแสของกิเลสมันรุนแรง แต่ เวลาฟัดกันไปฟัดกันมาสุดท้ายมันก็ลัมให้เราเห็นเหมือนกัน กิเลสก็เหลวไปได้เมื่อกำลั้งวังขาของธรรมหนักเข้า ๆ สุดท้ายมีแต่กิเลสลัม ๆ ให้เห็น สติปัญญาที่เราสร้างมา ตลอดเวลาก็มีกำลั้งหนาแน่นมันคงขึ้น เเฉียบแหลมขึ้นไป กิเลสตัวใดแสดงออกมานี้ ไม่ได้ขาดสะบั้น ๆ ยิ่งเสริมเข้าไปถึงขั้นมหาสติมหาปัญญาเนี่ยแยะเดียวขาดไปเลย ๆ

นี่ละการฝึกจิตใจตั้งแต่ลุ่มลुकคुकคูลานจนกระทั่งถึงขั้นมหาสติมหาปัญญา เอา จนกิเลสขาดสะบั้น สุดท้ายขาดหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือ เหลือแต่ใจที่บริสุทธิ์

ล้วนๆ มหาสติมหาปัญญาที่หมดปัญหาไปเอง เพราะนี่เป็นเครื่องมือ มหาสติมหาปัญญาไม่ใช่ผลเป็นที่พอใจ เป็นมรรคเครื่องดำเนิน เครื่องชำระชักฟอก เป็นเครื่องมือฟอกกิเลสขาดสะบั้นไปแล้วมหาสติมหาปัญญาที่หมดภาระไป หากเป็นเอง เหมือนเราเอามีดฟันนั้นฟันนี้ พอเสร็จแล้วเราก็วางมิตเราเอง ไม่วางจะถือไว้หาอะไร ก็มันเสร็จงานนี้แล้วก็ต้องปล่อยเครื่องมือชนิดนี้ มันเสร็จเรื่องนั้นแล้วปล่อยเครื่องมือชนิดนั้น

อันนี้เครื่องมือของเราคือธรรม นำมาใช้มันก็ปล่อยของมันไปเรื่อย ยึดเครื่องมือใหม่มาเรื่อย ใช้ไปเรื่อย จนถึงขั้นมหาสติมหาปัญญาฟาดกิเลสขาดสะบั้นลงไปจากจิตใจ แล้วที่นี้มหาสติมหาปัญญาที่หมดปัญหาไป เพราะหมดภาระที่จะแก้แล้ว เหลือแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ นี่ละใจดวงที่มีวมองมิตที่อยู่นี้ละ ที่ว่าเป็นความบริสุทธิ์ล้วนๆ ออกไปจากการชำระสะสาง ออกไปจากการบำรุงรักษา ไม่ใช่ออกไปจากการเหยียบย่ำทำลายตัวเองด้วยการทำความชั่วช้าลามกต่างๆ อันนั้นเป็นการทำลายตัวเอง

บางรายตั้งแต่เกิดมาไม่เคยระลึกถึงศีลถึงธรรม ไม่เคยระลึกถึงพุทโธ-ธัมโมกับเขาเลยทั้งๆ ที่เกิดเป็นมนุษย์กับเขา แต่จิตใจนั้นต่ำทรามมาก ไม่มีค่ามีราคา รอแต่เวลาพอลมหายใจขาดก็ติดผิงลงไป ที่ว่านรก-สวรรค์ไม่มีนั้นว่าเอาเฉยๆ กิเลสพาว่าด้วยความตาบอด ผู้ที่นำมาแสดงว่าบาปบุญนรกสวรรค์มีคือใคร ก็ศาสดาองค์เอกโลกวิทูรู้แจ้งโลกมาสอนผิงไปไหน ไ้อ้เราผู้ที่ดินเตาเผาหมัดผิง ผิงแล้วก็ทำไปตามความคิดเห็นผิงของตนมันก็ยิ่งจมไปๆ สุดท้ายนรกมีหรือไม่มี เวลาไปเจอมันสายเสียแล้วที่นี้ แล้วจะหลีกไปไหนล่ะ มันสายเสียแล้ว ไปเจอแล้วตัวจริง ที่พระพุทธรเจ้าสอนไว้ไม่เชื่อฟัง พอไปเจอเข้าแล้วที่นี้แก้ตัวได้ไหมล่ะ ไม่เห็นแก้ได้

เพราะฉะนั้นจึงต้องให้ระวัง คนตาบอดต้องเชื่อคนตาดี คนตาดีพาไปที่ไหนให้ไปตามคนตาดี อย่าไปอวดดีบอวดดีว่าตัวตาบอดดีกว่าคนตาดีจ้มนะ อันนี้เราตาบอดบอดทางจิตทางใจ ตาหูจมูกลิ้นกายเมื่อใจบอดมันก็บอดไปตามๆ กันหมด เวลาชำระสะสางไปตามคนตาดีที่ท่านชักจูงไปแล้วก็ผิงไปๆ ก็ค่อยแล้วปลดปล่อยไปๆ ต่อไปก็ค่อยสว่างไสวขึ้นมา สุดท้ายมาเชื่อตัวเองได้เป็นลำดับ ที่แรกเชื่อพระพุทธรเจ้าเสียก่อน ครั้นต่อมาหนักเข้าๆ เชื่อทั้งพระพุทธรเจ้า เชื่อทั้งตัวเอง แล้วเชื่อเสมอกันไปหมด สุดท้ายตัวเองกับพระพุทธรเจ้าความเชื่อเชื่อมโยงถึงกัน ติดผิงถึงพระนิพพาน ไม่ต้องถามพระพุทธรเจ้า นั้นเห็นไหมล่ะ

เมื่อถึงพระนิพพาน ถึงความบริสุทธิ์แล้ว ต่างองค์ต่างอยู่ในท่ามกลางแห่งพระพุทธรเจ้าและสาวกทั้งหลายเหมือนกันหมด ไม่มีใครจะอยู่นอกเหนือจากนี้ไป เหมือนน้ำในมหาสมุทรนี้มันกว้างขนาดไหนฝนตกลงมาจากบนฟ้า พอตกลงในมหาสมุทรมันเป็นน้ำมหาสมุทรเหมือนกันหมด ไม่ว่าเม็ดไหนตกมาก่อนมาหลังจะแยก

เม็ดฝนไม่ได้นะ มันเป็นมหาสมุทรด้วยกันแล้ว อันนี้จิตของผู้บำเพ็ญเมื่อก้าวเข้าไปฯ จนกระทั่งถึงขั้นบริสุทธิ์เป็นมหาวิมุตติมหานิพพานอันเดียวกันหมด แล้วจะไปถามใครว่าใครยิ่งหย่อนกว่ากัน บรรดาพระพุทธเจ้าและสาวกทั้งหลายเมื่อจิตได้ถึงขั้นบริสุทธิ์แล้วเสมอกันหมด

ท่านจึงบอกว่า นตฺถิ เสยฺโยว ปาปิโย บรรดาท่านผู้บริสุทธิ์ที่สุดส่วนแล้วนี้เสมอกันหมดเลย ไม่มีองค์ใดยิ่งหย่อนกว่ากัน ถึงแล้วไม่ถามกันด้วย นั่งอยู่ในท่ามกลางของกันและกัน บรรดาท่านผู้บริสุทธิ์วิมุตติพระนิพพานเป็นธรรมชาติเหมือนกันหมด ให้พากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ ธรรมพระพุทธเจ้าไม่ใช่ธรรมของเล่น เป็นของจริงโดยแท้ สร้างพระบารมีมาบางองค์ ๑๖ อสงไขย บางองค์ ๘ อสงไขย บางองค์ ๔ อสงไขย ล้วนแล้วแต่เพื่อปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า รื้อถอนขนสัตว์ออกจากกองทุกข์ทั้งหลายให้ถึงแดนพ้นทุกข์ คือพระนิพพานเหมือนกันหมดนั่นแหละ ถ้าปฏิบัติตามท่านนั้นได้เหมือนกันหมด เพราะไม่มีพระพุทธเจ้าองค์ใดสอนสัตว์โลกให้ผิดพลาดไป

มีแต่พวกลูกศิษย์ของตถาคตของพระพุทธเจ้าผิดพลาดตลอดเวลา ฟังธรรมอยู่หยกๆ นี่จิตใจมันส่งไปนอกทวีปนู่น ไปทวีปไหนก็ไปเถอะ มันเป็นอย่างนั้นนะ จิตคือด้านหาญคิดหาญอ่าน อรรถธรรมที่จะนำมาคิดให้เป็นประโยชน์แก่ตนไม่ยอมคิด มันก็เสียไปๆ ให้พากันตั้งอกตั้งใจ วันนี้ได้มาเยี่ยมพี่น้องทั้งหลาย นานๆ มาทีหนึ่งๆ มาแต่ละครึ่งอดไม่ได้ก็ต้องเทศนาว่าการอย่างนี้ละ

การเทศนาว่าการพี่น้องทั้งหลายเราเทศน์ด้วยความเมตตาสงสาร เราไม่ได้หวังอะไรทั้งนั้น สามแดนโลกธาตุเราปล่อยหมดโดยสิ้นเชิงเราไม่เอา ถึงจะติดจะดันไปนู่นมานี้รับสมบัติเงินทองข้าวของที่เขานำมาถวายเราก็ออกช่วยโลกทั้งหมด เราไม่เอา คำว่าพอแล้วในหัวใจของเรานี่พออย่างเลิศเลอ สิ่งที่เขาเอามาให้ นั่นว่าเป็นของดีเลิศไหม เลิศเหมือนใจที่บริสุทธิ์ที่สุดส่วนที่เลิศเลอนั้นไหม มันไม่บริสุทธิ์เหมือนนั้นแล้ว สรรเสริญมาจะดับตีขนาดไหนตกไป นินทามาจะว่าตีบาตีตามคนที่มานินทาตกไป เพราะฉะนั้นความสรรเสริญความนินทาจะเลิศเลอขนาดไหนตกไปหมด รู้ความเลิศเลอด้วยความพอแล้วภายในหัวใจนั้นไม่ได้ ให้จำเอา วันนี้ว่าจะไม่เทศน์อะไร เอาแค่นี้ก็เอาละ ไม่เอามาก เหนื่อยมาก

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ